

Promocja książki „Za pięć dwunasta koniec świata. Kryzys klimatyczno-ekologiczny głosem wielu nauk” z udziałem autorów i autorek

To jest książka praktyczna, aktywistyczna. Jej celem jest zmiana. Taka była nasza ambicja – podkreślają Kasia Jasikowska i Michał Pałasz, redaktorzy nowatorskiej publikacji „Za pięć dwunasta koniec świata. Kryzys klimatyczno-ekologiczny głosem wielu nauk” (do bezpłatnego pobrania: <https://za512.uj.edu.pl>). Do refleksji nad kryzysem klimatyczno-ekologicznym zaprosili ponad dwudziestu ekspertów reprezentujących różne dziedziny nauk przyrodniczych, społecznych i humanistycznych. Efektem jest naukowa, ale jednocześnie przystępna językowo, publikacja o popularyzatorskich ambicjach, która dostarcza rzetelnej wiedzy oraz podnosi świadomość społeczną na temat współczesnego kryzysu klimatyczno-ekologicznego.

Nie lubię słowa podręcznik, ta książka to była orkiestra i to orkiestra jazzowa – każdy grał, to co czuł. Pisał to, w czym jest dobry i o czym chce powiedzieć. Autorkami i autorami tych tekstów są osoby reprezentujące trzy różne pokolenia. Zależało nam zwłaszcza na głosie pokolenia, dla którego kryzys klimatyczny jest problemem numer 1, ponieważ to ono będzie musiało się z nim mierzyć. Ważny jest także emocjonalny wymiar książki. Kryzys ekologiczno-klimatyczny jest wyjątkowy i ludzie nauki wkładają w niego gigantyczny ładunek emocjonalny, ponieważ mają świadomość, że problem narasta i będzie narastał – powiedziała podczas promocji publikacji Kasia Jasikowska (Instytut Socjologii UJ), współredaktorka książki i autorka rozdziałów, Koordynatorka Rady Klimatycznej UJ.

Potwierdza to Michał Pałasz (Instytut Kultury UJ), drugi z redaktorów, autor oraz tłumacz rozdziałów, Członek Rady Klimatycznej UJ. *Książkę można czytać jak „Grę w klasy” Cortázarą. Składają się na nią trzy części tematyczne: 1. Jak jest? Ginie świat jaki znamy, 2. Dlaczego tak jest? Ograniczenia ludzkich horyzontów oraz 3. Co robić? Zmiana myślenia i działania. Każdy znajdzie coś, co go interesuje lub, wychodząc poza swoją dyscyplinę, przekona jak o kryzysie związanym ze zmianą klimatu myślą inni. Domyka ją słownik, który z perspektywy bardzo wielu dziedzin omawia terminy związane z kryzysem ekologiczno-klimatycznym.*

Beata Kowalska, autorka rozdziału, Rzeczniczka Praw i Wartości Akademickich, Członkini Honorowa Rady Klimatycznej UJ, odniosła się z kolei do emocji, które wzbudzać może tytuł:

Gdy zaczynaliśmy pracę nad tą książką byliśmy za pięć dwunasta, a dziś jesteśmy za trzy dwunasta. Z tej wiedzy wcale nie płynie optymistyczny wniosek. Nie wystarczy, że nie polecimy raz samolotem. Nie mamy recepty, musimy zmienić myślenie o świecie. To ostatni moment, żeby zmieniać przyzwyczajenia. Depresja klimatyczna jest dziś czymś realnym. Sama ogromnie przeżyłam to, że w Charkowie zniszczono niedawno bank nasion, 160 tysięcy odmian – mówi socjolożka, dodaje jednak, że „za pięć dwunasta to moment, który otwiera naszą wyobraźnię i pozwala nam myśleć utopijnie. Kiedy uświadamiamy sobie w jakiej trudnej sytuacji znalazła się nasza planeta, wreszcie odważamy się myśleć, że inny świat jest możliwy. Zmierzać w stronę caring democracy, czyli demokracji opiekującej się. Należy stawiać odważne pytania i odważne żądania.

Również Michał Pałasz uważa tytuł za nawołanie do zmian: *Tytuł książki można rozumieć doomistycznie, lub można mówić o końcu starego świata. Świat niedługo się zmieni – albo z powodu katastrofy albo zmiany systemu.*

Miejszem inicjującym takie zmiany mogłyby być zaś ośrodki edukacyjne. *Nie do przecenienia jest rola uniwersytetów. O kryzysie klimatyczno-ekologicznym należy w nich nie tylko rozmawiać, ale także poszukiwać efektywnych rozwiązań mitygacji i adaptacji. To dziś najważniejsze zadanie wyższym uczelni* – uważa Kasia Jasikowska.

Podczas promocji obecna była także Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Krakowa ds. Edukacji Klimatycznej, Ewa Całus. *Siedzę na tej scenie jako czytelniczka. Ze względu na stanowisko chciałabym nadać tej książce aspekt krakowski i miejski. Tak przekrojowej publikacji na temat zmian klimatu jeszcze nie było. To, co mnie ujęło, to wartości, jakie redaktorzy przyjęli podczas pracy: partycypacyjność, włączanie, myślenie wspólne, dochodzenie do rozwiązań w formie debaty i dialogu, to wszystko jest potrzebne do rozwiązań klimatycznych w mieście. Co więcej, ta książka jest zbudowana tak, jak lubię najbardziej: zawarte teksty mogą być początkiem podróży w temacie zmian klimatu. To podręcznik kreatywnego myślenia, czyli tego, co w temacie zmian klimatu jest nam potrzebne* – powiedziała Ewa Całus.

Książka zyskała też bardzo przychylne recenzje naukowe od prof. dr hab. Ewy Bińczyk (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) i prof. dr hab. Ewy Domańskiej (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Cieszy się także dużym zainteresowaniem czytelników. Podczas spotkania pojawiły się pytania o wydanie jej drukiem i szeroką dystrybucję. Spotkanie promujące publikację odbyło się 24 maja w Audytorium Maximum UJ ramach pierwszego Eco Kongresu <https://eco.uj.edu.pl>.